

Strokonteelt, oude graansoorten en bodembedekking: ILVO toont ecologische, maar winstgevende landbouwmethoden

Landbouwer is wellicht het op één na oudste beroep ter wereld, maar innovatie is altijd mogelijk. Op de demodag van het Proefplatform Agro-Ecologie in Hansbeke, Deinze, presenteerden ILVO-onderzoekers en partners hun bevindingen bij de nieuwste landbouwmethodes voor bodem en gewassen.

🕒 30 JUNI 2023 – LAATST BIJGEWERKT OM 2 JULI 2023 10:49

Lees meer over:

Boeren

bio

ILVO

bodem

quinoa

graan

klaver

stikstof

automaat

robot

Klavervelden

Een goede oogst begint bij de bodem. Eén van de kernprincipes van agro-ecologie is het permanent bedekt houden van de bodem. Landbouwer Felix de Bousies, beheerder van de proeftuin, zaaide vijf hectare permanente klavervelden in. Deze klaver verstikt de groei van ander mogelijk onkruid, en moet uitdroging van de grond voorkomen. Om de klaver niet te zeer te laten woekeren, worden de uitlopers met een rotoeg onderdrukt. “Als de bodembedekker zich te sterk ontwikkelt, kan de opbrengst van het gewas te sterk dalen”, merkt Koen Willekens van ILVO op.

Of de rotatie van drie jaar grasklaver gevolgd door twee jaar graan een hogere opbrengst oplevert dan de traditionele rotatie, is afwachten. Toch zien de onderzoekers nu al voordelen. “Het hele idee van de permanente bodembedekking is dat je minder onkruid moet wieden”, zegt Tommy D’Hose van ILVO. “Daarnaast bindt klaver stikstof, wat goed is voor de bodem. Ik ben alleen benieuwd of de klaver na de oogst van de spelt opnieuw zal doorkomen.”

Strokenteelt van eiwitgewassen

De teelt van eiwitgewassen voor menselijke voeding kent vele uitdagingen. De jaarlijkse opbrengsten zijn schommelend, de kwaliteit is niet stabiel en de gewassen zijn gevoelig voor ziekten en plagen. Op basis van Nederlands onderzoek besloot de proeftuin om deze gewassen te telen in stroken, wat diverse voordelen biedt.

De Proeftuin werkte met drie eiwitgewassen en drie graangewassen, afwisselend ingezaaid in stroken van zes op dertien meter. Rode nierboon, veldboon en erwt wisselden met baktarwe, durumtarwe en brouwgerst. De onderzoekers van ILVO willen de voordelen van deze teeltwijze nauwkeurig vastleggen.

“Via strokenteelt kan je ziektes en plagen veel beter beperken”, zegt onderzoeker Inge Speeckaert. “Door de afwisselende stroken komen de ziektes telkens uit op een ander gewas, wat het moeilijk maakt om te verspreiden op het veld. Ook qua biodiversiteit zien we enkele voordelen. Bij de klassieke teelt kunnen nuttige insecten enkel komen van de randen van je veld. Met dit systeem kunnen nuttige insecten schuilen in naburige gewassen, en bijvoorbeeld de bladluizen op peulvruchten opeten.”

Door te werken met een rotatiesysteem, moet ook de droogteresistentie en bodemkwaliteit beter zijn dan bij de klassieke teelt. Al deze zaken worden nu nauwkeurig uitgemeten binnen het onderzoeksproject Leg-O.

Schoffelrobot

Ook een nieuw ontwikkelde schoffelrobot werd gedemonstreerd op deze strookteeltvelden. De machine heeft vier wielen en een elektrische aandrijving, en kan met een volle batterijlading twaalf uur lang opdrachten uitvoeren. “Afhankelijk van de opdracht, natuurlijk. Schoffelen in natte omstandigheden is bijvoorbeeld belastender dan werken met een wiedeeg”, zegt Filip De Brouwer van ILVO. “Het formaat van de robot is op maat van een klein landbouwbedrijf met arbeidsintensieve teelten.”

De robot is erg wendbaar, lichter dan een gewone tractor en heeft smallere wielen waardoor hij makkelijker tussen nauwe rijen kan werken. Bij de demonstratie werd de robot manueel bediend, al werken de ontwikkelaars aan software om hem automatisch de velden te laten bewerken. Het toestel is een prototype en voorlopig niet beschikbaar op de algemene markt.

Oude graansoorten

Om de landbouw vooruit te helpen, wordt er niet enkel naar de toekomst gekeken. Ondanks de lagere opbrengst van oude graansoorten, zien agro-ecologische akkerbouwers nettowinst door in te zetten op oude teelten.

Bakker Marc Van Eeckhout van bakkerij Broodnodig ziet veel goeds in deze oude graansoorten. “Tien procent van onze bevolking eet geen brood meer, omdat ze het niet verdragen. We moeten ons afvragen hoe dat komt”, zegt hij. “Door met oude graanrassen te werken, krijgen we heel wat complimenten voor ons brood, niet alleen omdat ze het lekker vinden, maar vooral ook van mensen die vinden dat ze het beter verteren.”

Rietzwenkgras

Veetelers konden zich vooral interesseren in het gebruik van rietzwenkgras in de proeftuin. Rietzwenkgras heeft een opbrengstpotentieel dat tot 20 procent hoger ligt dan Engels raaigras. In het droge jaar 2022 lag de opbrengst zelfs tot 45 procent hoger. Dat is meteen ook de sterkte van deze soort: ze is veel beter bestand tegen droogte.

De verteerbaarheid bij koeien ligt echter lager. Hierdoor is er een beperkte daling in voederopname en melkproductie. Bij melkkoeien waarbij twee derde van het ruwvoederrantsoen uit gras bestaat, resulteert dit in een reductie van de melkproductie van vijf procent. Maar: dit nadeel verdwijnt wanneer 40 procent van het grasaandeel wordt vervangen door rode klaver.

Volgens ILVO is de lagere voederwaarde van rietzenkgras een aandachtspunt dat het overwinnen waard is, want het potentieel van dit droogteresistente gras is groot.

Kikkererwt

Ook kikkererwt is een opkomende teelt in België. “Kikkererwt behoort tot de familie van de vlinderbloemigen, wat betekent dat ze luchtstikstof kan fixeren door de wortelknobbeltjes. De rhizobiumbacteriën gaan de stikstof beschikbaar stellen voor onze plant, waardoor we geen stikstofbemesting moeten toepassen. Heel belangrijk daarvoor is dat we zeker moeten inoculeren (bacteriën enten op een voedingsbron, red.) omdat de bacterie niet in onze bodems aanwezig is. Kikkererwt komt oorspronkelijk niet van hier.”

Er zijn nog uitdagingen om dit gewas degelijk groot te brengen. In natte jaren is de kikkererwt wel gevoelig voor schimmels. “Vorig jaar hadden we daar geen last van want het was heel droog, maar in 2021 was het wel een probleem. Ook wildschade is een reëel probleem, want konijnen vinden de blaadjes heel lekker.”

“Zaaien doen we vanaf midden april tot midden mei, afhankelijk van de weersomstandigheden. Te veel water betekent dat de kikkererwt zal verdrinken. Net voor de oogst willen we dat er niet te veel regen valt, want kikkererwt heeft een niet-gedetermineerde groei. Vanaf het moment dat onze kikkererwt neerslag krijgt begint hij terug te groeien, ook al is hij volledig afgerijpt. We hebben een goed gedraineerde bodem nodig. Het mag zand of klei zijn, maar liefst leemklei.”

Niet-kerende bodembewerking

Met zo'n grote focus op bodemleven, valt het niet te verbazen dat ook de niet-kerende bodembewerking het spotlicht kreeg op de ILVO-demodag. Volgens de enquête van Soildiver Argo is twee derde van de Vlaamse landbouwers tevreden over de bodemkwaliteit van hun percelen en doet 53 procent van hen aan niet-kerende bodembewerking op minstens één perceel. De demonstraties van niet-kerend landbouwmaterieel waren dus ook erg in trek.

Niet-kerende bodembewerking staat toe om de vruchtbare toplaag van je bodem te behouden of zelfs op te bouwen, erosie te vermijden en het bodemleven niet te verstoren. Landbouwers die hun twijfels hebben bij niet-kerende bodembewerking, vrezen vooral een hoge onkruiddruk, verdichte bodemlagen en te vochtige bodems bij natte weersomstandigheden, gewasresten die blijven liggen of een te grof zaaibed.

Bron: Eigen berichtgeving

VILT vzw

Koning Albert II Laan 35
1000 Brussel
Belgium

Contact

T • 0473 59 41 39
M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>
screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>
screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

© 2024 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

